

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۷

جمعه ۱۹/۱۲/۱۴۰۱

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

سوالات آزمون

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه	تعداد سوال: ۱۰۵

عنوانی مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال		شماره سوال	مدت پاسخگویی
		تا	از		
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۳۵	۱۶	۲۰	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۵۰	۳۶	۱۵	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۶۰	۵۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۷۰	۶۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۸۰	۷۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۹۵	۸۱	۱۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰۵	۹۶	۱۰	۱۰ دقیقه

ریاضیات

-۱ اگر $f(x) = \begin{cases} (a-1)x+2 & x \geq 5 \\ a+4 & x < 5 \end{cases}$ یک تابع پلکانی باشد، مقدار $f(f(10))$ کدام است؟

۷ (۴)

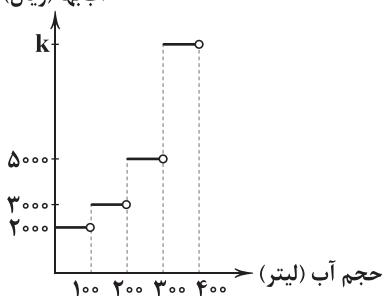
۳ (۳)

۲ (۲)

۵ (۱)

-۲ آب‌های منازل مسکونی با توجه به نمودار زیر محاسبه می‌شود. مبلغ قابل پرداخت قبض آب یک منزل مسکونی با مصرف ۳۱۰ لیتر آب، آب‌ها (ریال)

۱۱۲۰۰۰ تومان است. مقدار k کدام است؟

۱۴۰۰۰ (۱)

۱۲۰۰۰ (۲)

۱۲۰۰ (۳)

۱۴۰۰ (۴)

-۳ مقدار مقابل زیر کدام است؟ $\text{sign}(-10) + \text{sign}(-9) + \dots + \text{sign}(0) + \dots + \text{sign}(19) + \text{sign}(20)$

۱۰ (۴)

۲۰ (۳)

۲ (۲) صفر

-۱۰ (۱)

-۴ مالیات بر حقوق طبق جدول زیر به صورت پلکانی محاسبه می‌شود. اگر شخصی ۴,۵۰۰,۰۰۰ تومان حقوق دریافت کند، چقدر باید مالیات

نرخ مالیات (درصد)	حقوق ماهانه (تومان)	پرداخت کند؟
معاف از مالیات	۷۰۰,۰۰۰	
۱۰	۱,۵۰۰,۰۰۰ تا ۷۰۰,۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰ (۱)
۲۰	۲,۷۵۰,۰۰۰ تا ۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰ (۲)
۳۰	۴,۰۰۰,۰۰۰ تا ۲,۷۵۰,۰۰۰	۱۰۵۰۰۰۰ (۳)
۴۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۹۰۵۰۰۰ (۴)

-۵ تابع $f(x) = \text{sign}(2x) - [\frac{x}{3}]$ بر روی مجموعه $\{\pi, 2/7, 7/2\}$ تعریف شده است. قدرمطلق تفاضل بیشترین و کمترین مقدار برد این تابع

کدام است؟ ([نماد جزء صحیح است).

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۱) صفر

-۶ به ازای چند عدد طبیعی x ، تساوی $\text{sign}([x]) = 0$ برقرار است؟ ([نماد جزء صحیح است).

۴) بی‌شمار

۲ (۳)

۱ (۲)

۱) صفر

-۷ مساحت ناحیه محصور بین نمودار تابع $f(x) = [x]$ و محورهای مختصات و دو خط عمودی $x = -3$ و $x = 3$ کدام است؟ [نماد جزء صحیح است].

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۱ (۱)

-۸ مقدار کدام گزینه با توجه به مقادیر مشخص شده همواره با بقیه یکسان نیست؟ [نماد جزء صحیح است].

$$[[x] - x]; x \notin \mathbb{Z} \quad (2)$$

$$[x] + [-x]; x \notin \mathbb{Z} \quad (1)$$

$$[x] - [-x]; x \in \mathbb{Z} \quad (4)$$

$$[x] + [-x] - 1; x \in \mathbb{Z} \quad (3)$$

-۹ اگر $f(x) = |\sqrt{x+1} + \sqrt{1-x}|$ باشد، $f(x) = |x| + |x - 3|$ کدام است؟

۴ (۴)

۶ (۳)

۷ (۲)

۳ (۱)

-۱۰ اگر $f(x) = |x| + [x]$ باشد، مقدار $f([\sqrt{2}]) - [f(\sqrt{2})]$ کدام است؟ [نماد جزء صحیح است].

-۱ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۱) صفر

-۱۱ در مورد تابع $f(x) = x + |x|$ کدام گزینه درست است؟

۱) محور x را در یک نقطه قطع می‌کند.

۲) نقطه شکست نمودار این تابع $(1, 0)$ است.

۳) نمودار این تابع از ناحیه‌های ۳ و ۴ دستگاه مختصات عبور نمی‌کند.

۴) محور y را در بی‌شمار نقطه قطع می‌کند.

-۱۲ ساده‌شده عبارت $A = \text{sign}(x) + |x - 1| + [2x]$ در بازه $-2 < x < 0$ کدام است؟ [نماد جزء صحیح است].

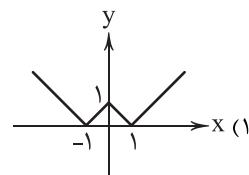
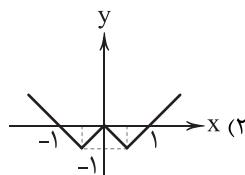
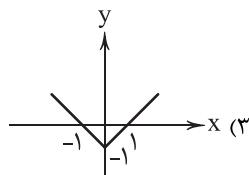
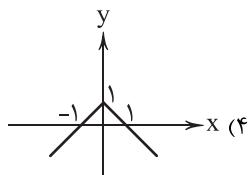
-۱ (۴)

$x + 5$ (۳)

$-x + 5$ (۲)

$x - 5$ (۱)

-۱۳ نمودار تابع $f(x) = |-x| + 1$ کدام است؟

-۱۴ معادله $\text{sign}(x) = \frac{2x}{|-x|}$ چند جواب حقیقی دارد؟

۱ (۴)

۳) بی‌شمار

۲) صفر

۲ (۱)

-۱۵ مجموعه جواب معادله $2 - \frac{x}{1-x} = 1$ کدام است؟ [نماد جزء صحیح است].

$$-2 < x \leq -1 \quad (2)$$

$$-4 \leq x < -2 \quad (1)$$

$$-2 \leq x < -4 \quad (4)$$

$$-4 < x \leq -2 \quad (3)$$

علوم و فنون ادبی

- ۱۶- «ترکیب‌بند عاشورایی» زیر از کیست؟

باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است	باز این چه شورش است که در خلق عالم است	باز این چه رستخیز عظیم است کز زمین
(۳) محتمم کاشانی	(۲) جمال الدین اصفهانی	(۱) کلیم کاشانی
(۴) بیدل دهلوی		

- ۱۷- کدام گزینه نادرست است؟

۱) وحشی بافقی: سبک شعرش حدّ واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.

۲) صائب تبریزی: برخی از تکبیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بسیاری از آن‌ها به صورت ضرب‌المثل رواج یافته‌اند. صائب را خداوندگار مضماین تارةً شعری دانسته‌اند.

۳) کلیم کاشانی: ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره سخن او را برجسته ساخته است و در آثار وی مضمون‌های ابداعی فراوان است.

۴) بیدل دهلوی: از شعرای مکتب وقوع، که اشعارش دارای مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.

- ۱۸- کدام عبارت، درباره تاریخ ادبیات فارسی در «قرن‌های دهم و یازدهم» نادرست است؟

۱) در این دوره از یکسو به دلیل کم توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران و از سوی دیگر شاعرنوازی و ادب‌گرایی سلاطین هند، شاعران به درباره‌ای هند روی آوردند.

۲) مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تعییر سبک و رهایی از گرفتاری تقليد بود و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم بود که البته راه به جای نبرد.

۳) شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند؛ و گسترش زبان فارسی را تهدیدی برای استمرار قدرت خویش می‌دانستند و از رواج آن جلوگیری می‌کردند.

۴) شاعران این دوره تشخیص داده بودند که سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و جنبه تخیلی یافته است و با ادامه پایبندی به سنن ادبی نابود می‌شود. پس باید به سوی حقیقت‌گویی و واقع‌گویی بازگشت.

- ۱۹- کدام بیت سروده «خلاق‌المعانی ثانی» است؟

این نفس شکرین از چه کشیده است صبح؟
رفت اگر نبود اجازت ور بود رخصت نشست
هیچ نسبت نیست با می‌خورده، پیکان خورده را
تا از دل صدچاک نباشد قفس اینجا

- ۱) صائب اگر شب نشد همنفس خامه‌هات
- ۲) وحشی آمد بر در رد و قبولت حکم چیست؟
- ۳) چشم مست او کجا پرتوی دل دارد کلیم؟
- ۴) بیدل نشود رام کسی طایر وصلش

- ۲۰- وزن همه گزینه‌ها یکسان است؛ به جز.....

کز او مانده بر استخوان پوستی
کسی بازداند که باهوش بود
گر نمی‌میرد گرانی می‌کند
چو من عاقل آیند و شیدا روند

- ۱) در آن حال پیش آمدم دوستی
- ۲) نمی‌دانم این شب که چون روز شد
- ۳) هر که بی او زندگانی می‌کند
- ۴) بسا هوشمندا که در کسوی عشق

۲۱-

در میان موارد زیر، وزن چند مورد مناسب با رکن «فعولن» است؟

«واقعی - حقیقت - نقادان - بی ارزش - معایب - گمراهی - منتقد - مختلف - محاسن - تفاوت»

۳(۴)

۴(۳)

۵(۲)

۶(۱)

در همه گزینه‌ها با آمدن «مشبّه به» آرایه «استعاره» پدید آمده است. به جز ..... .

خيال روی توام در خيال خواهد بود
بهار من! بكن آخر تو نيز ما را سبز
با نمک تلخى از اين بادام مى باید کشيد
ليكن لب لعلت نمکى بس شکرین است

در آن زمان كه اميد بقا خيال بود
بهار كرد جهان را زکوه و صحرا سبز
چاره چشم گران خواب است «صائب» شور عشق
هر چند نمک چون شکرت شور جهاني است

در کدام گزینه آرایه «جان بخشی» به کار رفته است؟

ز حسرت در چمن گل پژمریده است
دلم چون آهوى وحشى رمیده است
مگر حال پريشانم شنيده است
كمال قدرت بچون پدید است

چو از برگ گلش سنبل دميده است
ز روبيه بازي چشم چو آهوش
پريشان است زلفت همچو حالم
چه روی است آن كه در اوصاف حسن

در همه گزینه‌ها هر دو آرایه «استعاره مصرحه» و «استعاره مكنیه» وجود دارد. به جز ..... .

هر كجا جولانگه سرو خرامان من است
الاگل من كه سر فرو بُرد به خاك
از من چه ديده‌اي كه نظر برگرفته‌اي؟
طراوت گل و بوی بهار من دارد

مي شوم خاك رهت اى باد، گرد من ببر
گلها همه سر ز خاك بيرون گردند
اى ماه من! چرا ستم از سر گرفته‌اي؟
گلا و تازه بهار! توسي که عارض تو

در همه گزینه‌ها «اضافه استعاری» به کار رفته است. به جز ..... .

هر دم كه کنم نسخه سودای تو تحریر
دهان غنجه پراز خرده‌های زر می‌کرد
آن دو افعی سیه بر سر دوشش نگردید
چشم من و تو روشن بی روی رشت زاغ

از چشم قلم خون بچکد بر رخ دفتر
چو غنجه از لب آن سيمبر سخن می‌گفت
بت ضحاک من آن مه كه به رخ جام جم است
آمد بهار و گفت به نرگس به خنده گل

در کدام گزینه آرایه «استعاره مكنیه» به کار رفته است؟

غم هجران تو را چاره ز جايی بكنيم
با زش آريد خدا را كه صفایي بكنيم
تا در آن آب و هوانش و نمایي بكنيم
كار صعب است مبادا كه خطایي بكنيم

ما شبی دست برآريم و دعایي بكنيم
آن كه بی جرم برجيد و به تیغم زد و رفت
خشک شد بیخ طرب راه خرابات کجاست?
مدد از خاطر رندان طلب ای جان ور نه

قطعی هجایی بیت «بیا تا برآریم دستی ز دل / که نتوان برآورد فردا ز گل» در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

۱(۱) ۲(۲) ۳(۳) ۴(۴)

۱(۱) ۲(۲) ۳(۳) ۴(۴)

۱(۱) ۲(۲) ۳(۳) ۴(۴)

- ۲۸- کدام یک از ابیات زیر در وزن «فَعْلَاتُنْ فَعْلَاتُنْ فَعْلَاتُنْ فَعْلَنْ» سروده شده است؟

زان پریشانی مگر در روی آب افتاده چین
منم یارب که بخت خود چنین بیدار می‌بینم
که مرا طاقت نادیدن دیدار تو نیست
دستی که در آغوش بود اکنون به دندان می‌برم

- (۱) بادگل‌ها را پریشان می‌کند هر صبح دم
- (۲) تویی یارا که خوابآلوده بر من تاختن کردی
- (۳) به جمالت که نظر از سر من بازمگیر
- (۴) ای روزگار عافیت شکرت نکردم لاجرم

- ۲۹- الگوی هجایی کدام گزینه با «_ _ _ / _ _ _ / _ _ _» مطابقت دارد؟

که نتواند از حرص خاموش بود
که خود هرگز نمی‌گردد فراموش
خود حکایت می‌کند پیراهنست
بیشتر آید سخن ناصواب

- (۱) میادا که گنجی بینند فقیر
- (۲) نه هر وقت بمه یاد خاطر آید
- (۳) حسن اندامت نمی‌گویم به شرح
- (۴) هرکه تأمل نکند در جواب

- ۳۰- اگر بخواهیم دو بیت هم وزن داشته باشیم، جاهای خالی را با واژگان کدام گزینه باید تکمیل کنیم؟

نمی‌دانست سعدی بود
گهی بر حال بی‌سامان بگریم

- «گر آن شب‌های ..... نمی‌بود
«گهی بسر درد بی‌درمان بگریم

(۱) طولانی - ارزش آن بار را

(۲) وحشتناک - قدر یاران

(۳) با وحشت - قدر این روز

(۴) هجران - ارزش روز

- ۳۱- وزن کدام گزینه متفاوت است؟

یارب از جنت که آورد این پیام
کز خاکدان هستی بر دل غبار دارم
هر کاو به شر کند میل او خود بشر نباشد
مدھوش می‌گذاری یاران مهربانست

- (۱) یارب از فردوس کی رفت این نسیم
- (۲) سیلاب نیستی را سر در وجود من ده
- (۳) ما را نظر به خیر است از حسن ماهرویان
- (۴) خوش می‌روی به تنها تن‌ها فدای جانت

- ۳۲- بیت‌های کدام گزینه، با بیت «ای سرو پای بسته به آزادگی مناز / آزاده من که از همه عالم بریده‌ام» تناسب معنایی دارد؟

بارها سیل تپیدست از این خانه گذشت
نسیمی گر و زد بر طرّه دلدار می‌لرزم
به هرجه می‌کشد دل، از آن گریزان باش
زعهچه رنگ تعلق پذیرد آزاد است
تعلقی است حقیقی به حکم حب وطن

- الف) دل آزاد من و گرد تعلق، هیهات
ب) به زنجیر تعلق گر چه محکم بستهام دل را
ج) ز خارزار تعلق کشیده دامان باش
د) غلام همت آنم که زیر چرخ کبود
ه) میان جان من و چین جعد مشکینت

(۱) ب - ج - د

(۲) الف - د - ه

(۳) الف - ج - ۵

چو باقی هست فانی را نخواهیم
که کس نماید باقی جز ایزد متعال
نمایند هیچ‌کس او ماند و بس
وی بمه ابد زنده و فرسوده مَا

- ۳۳- کدام بیت به مضمونی متفاوت اشاره دارد؟

- (۱) چونام نیک باشد زندگی چیست؟
- (۲) به خوشدلی گذران روزگار فانی را
- (۳) کسی با او نه و او با همه کس
- (۴) ای بمه ازل بسوده و نایبوده مَا

۳۴- کدام گزینه با بیت «دھقان سالخورده چه خوش گفت با پسر / کای نور چشم من به جز از کشته ندروی»، تناسب معنایی ندارد؟

نیک و بد هرچه کاری آن دیروی
تخمی که ز مهر تو به دل کاشته بودیم
هم از آن جنس که می کاری بر باید داشت
چو کاری، بدت بر دهد روزگار

- ۱) تخم نیکی بکار و بر بردار
- ۲) دردا که نبودش به جز از کینه ثمر هیچ
- ۳) باغبانا! به جهان تخم نکو باید کاشت
- ۴) که تخم بدی تا توانی مکار

۳۵- کدام گزینه با بیت «آینهات دانی چرا غماز نیست؟ / زآن که زنگار از رخش ممتاز نیست»، تناسب معنایی دارد؟

از حفای س پهر زنگاری
پرروای نقش کم نبود پاکباز را
تا تو در وی عکس حق بینی و بس
آینه محبت زنگار برنتابد

- ۱) یافست آینه و جودم زنگ
- ۲) دلهای بی نیاز نیندیشد از زیان
- ۳) پاک کن آینه دل از هوس
- ۴) بر خاطرم غباری ننشینند از جفايش

زبان عربی (اختصاصی)

■■ عین الأنساب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية أو المفهوم (٤٢ - ٣٦) :

۳۶- (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ): ای کسانی که ایمان آورده اید ..... :

- ۱) از خدا بترسید تا به همراه صادقان شوید!»
- ۲) «تقوا الهی پیشه کنید و از راستگویان بشوید!»
- ۳) «از خداوند تقوا نمایید و از صادقان باشید!»

۳۷- (إِنْ يَنْضُمُ إِلَى فَرِيقِنَا حَارِسٌ مَرْمَى قَوِيًّا فَسُنْصِبْ أَقْوَى فَرِيقٍ فِي الْبَلَادِ):

- ۱) چنان‌چه تیم ما دارای دروازه‌بانی قوی باشد، قدرتمندترین تیم در کشور خواهیم بود!
- ۲) اگر یک دروازه‌بانی قوی به تیم ما ملحق شود، می‌توانیم قوی‌ترین تیم در کشور باشیم!
- ۳) چنان‌چه به تیمان دروازه‌بانی قوی را اضافه کنیم، تیمی قوی در کشور می‌شویم!
- ۴) اگر دروازه‌بانی قوی به تیم ما بپیوندد، قوی‌ترین تیم در کشور خواهیم شد!

۳۸- (كَادَ الشَّابُ الْكَذَابُ أَنْ يَغْرِقَ فِي الْبَحْرِ فَبَدَا يَسْتَغْيِثُ بِأَصْدِقَاهُ وَلَكِنْ مَا أَسْعَى أَحَدٌ لِإِنْقَادِهِ):

- ۱) جوان دروغگو زمانی که داشت غرق می‌شد، شروع به کمک خواستن از دوستانش کرد، ولی کسی برای نجات او اقدام نکرد!
- ۲) جوان بسیار دروغگو نزدیک بود در دریا غرق شود، پس از همراهانش طلب یاری کرد اما هیچ‌کس برای نجات او نرفت!
- ۳) جوان دروغگو نزدیک بود در دریا غرق شود، پس شروع به یاری طلبیدن از دوستانش کرد، اما احمدی برای نجات دادنش نشافت!
- ۴) جوانی دروغگو در حال غرق شدن در دریا بود که شروع به کمک خواستن از دوستانش کرد، ولی هیچ‌کدام برای نجات دادنش نشافتند!

۳۹- عین الخطأ:

- ۱) وصلنا إلى القرية فلبيتنا هناك مدة اثنى عشر يوماً: به روستایی رسیدیم و در آن جا دوازده روز ماندیم!
- ۲) طلبتُ نصيحة من حکیم، غیرت النصیحة حیاتی!: از حکیمی نصیحتی را خواستم، آن نصیحت زندگی ام را دگرگون ساخت!
- ۳) ما أجمل الصدق مع الله و مع الناس و ما أنكر الكذب!: چقدر راستگویی با خداوند و با مردم زیباست و چقدر دروغ زشت است!
- ۴) أطلب منك موعظةً تُمْنعني من ارتکاب المعاصي: از تو پندی را درخواست دارم که مرا از انجام کنایهان باز می‌دارد!

۴۰- عین الصحيح:

- ۱) من یکذب کثیراً فلن یُصَدِّقَ التَّاسِ كلامه!: هرکس بسیار به مردم دروغ بگوید، سخن او را باور نمی‌کنند!
- ۲) التائب مَنْ نَدَمَ عَلَى أَعْمَالِهِ السَّيِّئَةِ وَيُحَاوِلُ أَنْ يُصَلِّحَهَا!: توبه‌کننده کسی است که از کارهای بد خود پشیمان گشته است و تلاش می‌کند آن‌ها را اصلاح کند!
- ۳) من یلتزم بالصدق فعسى أَنْ یتَخلَّصَ مِنْ كُلِّ العِيُوبِ: هرکس به راستگویی پاییند باشد، خود را از هر عیبی رها می‌سازد!
- ۴) اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ: خداوندا، من به تو پناه آورده‌ام از آن نفسی که سیری‌نایذیر است!

- «سنجبی را دیدم که از درختی به درختی می‌بریدا!»؛ عین الصحيح:

(١) شاهدت السنجباب قد فَقَرَ من شجرة إلى شجرة!
(٢)رأيُتْ سنجباباً و هو يقفز من الشجرة إلى الشجرة!

(٣) شاهدت سنجباباً يقفز من شجرة إلى شجرة!
(٤)رأيُتْ السنجباب و هو يقفز من شجرة إلى شجرة!

- «لا تتحسّر على الماضي بل أنظر إلى المستقبل»؛ مفهوم العبارة جاء في ..... :

(١)«لكيلا تحزنوا على ما فاتكم»
(٢)«... فاصِرٌ حتَّى يحكم الله بيننا»

(٣) تجري الرياح بما لا تشتهي السُّعُونَ!
(٤)الصبر مفتاح الفرج!

■■ عین الخطأ في الإعراب والتحليل الصرفی (٤٣ و ٤٤):

- «عالِمٌ يُنْتَفَعُ بعلمه خيرٌ من أَلْفِ عَابِدٍ»:

(١) عالِمٌ: مفرد - اسم فاعل (ما خُوذَ من فعل «علم»، اسم مفعوله: معلوم) - معرفة (علم) / مبتدأ و مرفوع

(٢) يُنْتَفَعُ: مزيد ثالثي («ن» من حروفه الأصلية) - مجهول / الجملة وصفية للموصوف «عالِم»

(٣) خيرٌ: اسم - مذكر - اسم تفضيل (أصله: أَخْيَرٌ، على وزن «أَفْعَلٌ») - معرب / خبر و مرفوع

(٤) أَلْفٌ: اسم - مفرد (جمعه: آلَافٌ) - نكرة / مِنْ أَلْفٍ: جازٌ و مجرور

- «يُظَهِّرُ الْكَذَبُ فِي فَلَنَّاتِ اللِّسَانِ وَ صَفَحَاتِ الْوِجْهِ»:

(١) الوجه: اسم - مذكر - مفرد (جمعه: الوجوه) - معرفة / مضارف إليه و مجرور بالكسرة الظاهرة

(٢) اللسان: اسم - مفرد - (جمعه: ألسنة) - معرفة / مضارف إليه و مضارفه: فلتات

(٣) يُظَهِّرُ: مضارع - معلوم - من باب إفعال / فاعله «الْكَذَبُ»

(٤) الكذب: اسم - مصدر (اسم الفاعل: الكاذب) - معرفة - معرب / فاعل و مرفوع بالضمة

■■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٤٥ - ٥٠):

- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

(١) لِبَلَادِنَا تَارِيخٌ ذَهَبِيٌّ جِدًا!

(٢) نَدِمَ عَلَى أَعْمَالِهِ وَ حَوَلَ أَنْ يُضْلِحَهَا!

- عین الكلمة الغريبة في المعنى:

(٤) حدَثَ	(٣) كَلَمَ	(٢) حدَثَ	(١) تَكَلَّمَ
-----------	------------	-----------	---------------

- «إِرْضَاءُ النَّاسِ ..... لَا يُدْرِكُ!»؛ عین المناسب للفراغ (إيجاد أسلوب الجملة الوصفية):

(٤) هدْفًا	(٣) أَهْدَافُ	(٢) هدْفُ	(١) الهدف
------------	---------------	-----------	-----------

- «لَنْ أَسْمَحَ لِلآخَرِينَ ..... فِي شَوْؤُنِي دُونَ إِرَادَتِي!»؛ عین الصحيح لتكميل الفراغ:

(٤) أَنْ يَتَدَخَّلُوا	(٣) أَنْ يَتَدَخَّلَنَّ	(٢) أَلَا يَتَدَخَّلُوا	(١) أَنْ يَتَدَخَّلُونَ
------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

- عین «يَمْشِي» معادل للماضي الاستمراري الفارسي:

(٢) رأيُتْ فِي الشَّارِعِ ولَدًا يَمْشِي بِسْرَعَةٍ!	(١) يَمْشِي ولَدٌ صَغِيرٌ بِسْرَعَةٍ فِي الشَّارِعِ!
--	--

(٤) أَنْظَرَ إِلَى هَذَا الْوَلَدِ، إِنَّهُ يَمْشِي بِسْرَعَةٍ!	(٣) أُشَاهِدُ ولَدًا فِي الشَّارِعِ يَمْشِي بِسْرَعَةٍ!
---	---

- «أَفْتَشَ عَنْ مَعْجِمٍ لِكِي يَسْاعِدَنِي فِي فَهْمِ النَّصُوصِ الْاِقْتَصَادِيَّةِ!»؛ عین ما ليس في العبارة:

(٤) مضافٌ إِلَيْهِ	(٣) الصفة من نوع الاسم	(٢) نون الوقاية	(١) الجملة الوصفية
--------------------	------------------------	-----------------	--------------------

تاریخ

- ۵۱- عبارت زیر، درباره رابطه کدام حاکم ایرانی با عباسیان است؟
 «با مشاهده اوضاع نابسامان خلافت، بغداد را تسخیر کرد اما خلافت را از بین نبرد.»
- (۱) عمرولیث (۲) مرداویج (۳) یعقوب (۴) احمد
- ۵۲- به واسطه رشد صنعت، کشاورزی و تجارت در فاصله سده‌های سوم تا پنجم هجری، شهر و شهرنشینی در قلمرو کدام حکومت گسترش یافت؟
- (۱) صفاریان (۲) سامانیان (۳) آل بویه (۴) طاهریان
- ۵۳- کدام گزینه درباره فلسفه در تمدن ایرانی اسلامی درست است؟
- (۱) فارابی فلسفه مشایی را به اوج رساند.
 (۲) فارابی از بغداد به خراسان رفت و سپس در دمشق سکونت گزید.
 (۳) بر جسته ترین فیلسوف ایران و جهان اسلام، فلسفه مشایی را پایه‌گذاری کرد.
 (۴) ابن سینا معلم دوم را استاد خود دانسته و ابن رشد احترام زیادی برای او قائل بود.
- ۵۴- حکومت غزنویان بر کدام مناطق تا اواخر قرن ششم هجری ادامه یافت؟
- (۱) خراسان و شمال غربی هند (۲) افغانستان کنونی، خراسان و ماوراءالنهر (۳) ماوراءالنهر و شمال غربی ایران (۴) مناطقی از سرحدات شرقی ایران و شمال غربی هند
- ۵۵- طغول پس از کدام واقعه، خود را منجی خلافت معرفی کرد؟
- (۱) رفتن به بغداد و نجات خلیفه عباسی از سلطنت آل بویه شیعه‌مذهب
 (۲) بخشیدن لقب سلطان رکن‌الدوله به طغول توسط خلیفه عباسی
- ۵۶- نتیجه نبرد ملازگرد چه بود؟
- (۱) شکست سلجوقیان و از دست رفتن ماوراءالنهر
 (۲) پیروزی امپراتوری روم شرقی و وارد آمدن خسارت به سلجوقیان
 (۳) تقسیم قلمرو سلجوقیان بین امیران مختلف و از دست دادن آسیای صغیر
 (۴) شکست امپراتوری روم شرقی و اسارت امپراتور و افزودن آسیای صغیر به متصرفات سلجوقیان
- ۵۷- همراه با رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها در دوره سلجوقی، مسجد و بازار به کجا منتقل شدند؟
- (۱) شارستان (۲) ریض (۳) مرکز شهر (۴) کهندز
- ۵۸- در دوران ایلخانان، کدام واقعه آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود؟
- (۱) از دست رفتن استقلال و اقتدار حکومت با مرگ غازان (۲) به حکومت رسیدن الجایتو جانشین غازان (۳) قدرت‌گیری تیمور
- ۵۹- حکومت نوادگان تیمور بر ایران چه زمانی و چگونه به پایان رسید؟
- (۱) اوایل قرن نهم هجری با به قدرت رسیدن بابر و بنیان‌گذاری حکومت جدید در هند
 (۲) اواخر قرن نهم هجری با تصرف نواحی غربی و مرکزی توسط ترکمانان
 (۳) اواخر قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان
 (۴) اوایل قرن دهم هجری با تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر
- ۶۰- کدام مناطق در تهاجم مغولان، بیشترین خسارت را تحمل کردند؟
- (۱) هرات و شیراز (۲) سمرقند و نیشابور (۳) خراسان و ماوراءالنهر (۴) سلطانیه، پایتخت آخرین ایلخانان

۶۱- کدام گزینه درباره کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان، نادرست است؟

(۱) از صنایع نو، خدمات پیشرفته، فناوری بالا و نیروی متخصص بهره‌مندند.

(۲) به صدور سرمایه و سرمایه‌گذاری در دیگر نواحی جهان می‌پردازند.

(۳) عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند.

(۴) بخش عمده‌ای از سود و ثروت جهان را دریافت و جذب می‌کنند.

۶۲- اتحادیه اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای ..... شکل می‌گیرد و کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی، سعی می‌کنند .....

(۱) همسایه - مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند.

(۲) هم‌پیمان - واردات برخی کالاهای را ممنوع کنند.

(۳) مرکز - مبادلات تجاری میان خود را گسترش دهند.

(۴) پیرامون - به توسعه صادرات کمک کنند.

۶۳- کدام عوامل زیر از جمله دلایل برتری حمل و نقل دریایی بر سایر شیوه‌های حمل و نقل است؟

الف) عدم آلوگی محیط زیست

ب) پایین‌تر بودن هزینه‌های حمل و نقل با وجود وزن زیاد کالاهای جابه‌جاشده

ج) سرعت جابه‌جاوی کالا

د) قابلیت جابه‌جاوی کالا تا مسافت‌های دور دست

۵) ۴

۳) ۲

۲) الف - ب

۱) الف - ب

۶۴- چه تعداد از کشورهای زیر از جمله کشورهای نیمه‌پیرامون، محسوب می‌شوند؟

«زان - کره جنوبی - استرالیا - چین - نیکاراگوئه - پرو - سنگاپور»

۵) ۴

۳) ۲

۲) ۱

۱)

۶۵- در قرن هجدهم میلادی با وقوع کدام رویداد و به چه دلیل استعمارگری اروپاییان در جهان گسترش یافت؟

۱) انقلاب صنعتی - نیاز اروپاییان به مواد اولیه و خام

۲) پیشرفت دریانوردی - تصرف سرزمین‌های نو در آمریکا و اقیانوسیه

۳) پیشرفت دریانوردی - نیاز اروپاییان به مواد اولیه خام

۴) انقلاب صنعتی - تصرف سرزمین‌های نو در آمریکا و اقیانوسیه

۶۶- به ترتیب مهم‌ترین نواحی صنعتی جهان در کدام بخش‌های قاره‌های آمریکا، آسیا و اروپا پراکنده‌اند؟

۱) شمال شرق - شرق - غرب

۲) شمال - جنوب غربی - شرق

۳) شمال شرق - غرب - شرق

۴) شمال - جنوب شرقی - غرب

۶۷- چه تعداد از عبارت‌های زیر از جمله تفاوت‌های کشاورزی معیشتی و تجاری است؟

«میزان تولید و سود اقتصادی - بازار مصرف - کاربرد ماشین‌آلات و فناوری - میزان سرمایه - نوع محصول - شرایط آب و هوایی»

۳) ۴

۵) ۳

۲) ۴

۱)

-۶۸- بعضی از کشورهایی که اقتصاد آنها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور ..... است به منظور ..... با هم متحد شده و سازمان «اوپک» را ایجاد کرده‌اند.

۱) مواد اولیه و خام - جلوگیری از آسیب‌پذیری ناشی از کاهش قیمت این مواد

۲) منابع انرژی و معدنی - کاهش تولید و صدور منابع انرژی و معدنی

۳) انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی - رونق و توسعه اقتصادی کشورهای عضو

۴) انواع فناوری‌های پیشرفته و نوین - تشویق کشورهای صادرکننده نفت به سرمایه‌گذاری در خارج از کشور

-۶۹- کدام یک از گزینه‌های زیر با «فعالیت‌های نوع سوم» منطبق است؟

۱) ایجاد پارک‌های علم و فناوری در نزدیکی قطب‌های صنعتی

۱) افزایش تولید برنج با استفاده از بذرها اصلاح شده

۴) جایه‌جایی گردشگران با استفاده از کشتی‌های کروز

۳) تولید پوشак، دارو، محصولات غذایی و چوب و کاغذ

-۷۰- کدام گزینه درباره مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان، نادرست است؟

۱) اتحادیه اروپا و استرالیا

۲) چین و روسیه

۳) آرژانتین و ایالات متحده آمریکا

جامعه‌شناسی

-۷۱- مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام‌گرفته بودند، ..... را تشکیل دادند و در این میان، حزب کمونیست شوروی با ..... توانست

قدرت را در روسیه به دست گیرد. رویکرد مارکس به عالم، ..... بود و در چارچوب همان بنیان‌های ..... به حل چالش‌های جامعه خود

می‌برداخت و مارکس و مارکسیست‌ها، ..... را محصول نظام سرمایه‌داری می‌دانستند.

۱) طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی - فروپاشی بلوک شرق - رویکردی سکولار - بلوک شرق - طبقه و نظام طبقاتی

۲) طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی - انقلاب ۱۹۱۷ م - رویکرد فردگرایی - فرهنگ غرب - عدالت اقتصادی

۳) احزاب سوسیالیستی و کمونیستی - انقلاب ۱۹۱۷ م - رویکردی سکولار - فرهنگ غرب - طبقه و نظام طبقاتی

۴) احزاب سوسیالیستی و کمونیستی - فروپاشی بلوک شرق - رویکرد فردگرایی - بلوک شرق - آزادی اقتصادی

-۷۲- کدام بحران در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود و نگاه انسان مدرن و فرهنگ غرب، به عالم طبیعت چگونه است؟

۱) بحران زیست‌محیطی - طبیعت، از آیات و نشانه‌های خداوند است که انسان اجازه هر گونه دخل و تصرفی را در آن دارد.

۲) بحران اقتصادی - انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد.

۳) تقابل شمال و جنوب - طبیعت را ماده خام نمی‌داند بلکه معتقد است که از ابعاد و نیروهای ماورائی بخوردار است.

۴) چالش فقر و غنا - انسان مدرن، تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.

-۷۳- هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط می‌باشد؟

- بیشتر رویکرد فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود.

- به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی بلکه آزادی دنیوی نیز از بین رفت.

- شامل کشورهای شوروی سابق، کشورهای اروپای شرقی و چین بود.

- با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد.

۱) اقتصاد قرون وسطی - نظریه‌های لیبرالیستی - بلوک غرب - لیبرالیسم اولیه

۲) لیبرالیسم اولیه - جوامع سوسیالیستی - بلوک غرب - اقتصاد قرون وسطی

۳) اقتصاد قرون وسطی - نظریه‌های لیبرالیستی - بلوک شرق - اقتصاد قرون وسطی

۴) لیبرالیسم اولیه - جوامع سوسیالیستی - بلوک شرق - لیبرالیسم اولیه

۷۴- در ارتباط با هر یک از گزاره‌های «جنگ جهانی اول»، «جنگ ویتنام» و «جنگ تمدن‌ها» به ترتیب کدامیک از گزینه‌های زیر درست می‌باشد؟

(۱) بمباران اتمی هیروشیما - پیش بردن جهان تا آستانه جنگ جهانی سوم - تقابل طبیعی و جغرافیابی شمال و جنوب

(۲) برقرار نشدن صلحی پایدار - بعد از خاموشی آتش جنگ کره آغاز شد - رقابت و درگیری بین دولت، ملت‌ها

(۳) تدبیس کودکان قربانی در شهر برآگ - درگیر شدن کودکان، زنان و غیرنظامیان در جنگ - بلوک شرق، بزرگ‌ترین تهدید برای غرب

(۴) استفاده از سلاح شیمیابی - جهنه‌ی ترین جنگ قرن بیستم بود - فرهنگ اسلامی، بزرگ‌ترین تهدید برای غرب

۷۵- اصطلاحات «شمال و جنوب» را عمدتاً چه زمانی به کار برندند و دو اصطلاح «استعمارگر و استعمارزده» را چه کسانی به کار می‌برند؟

(۱) بعد از جنگ جهانی دوم - کسانی که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند، بلکه به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.

(۲) قبل از بحران مoshکی کوبا - آن‌هایی که معتقد‌نند چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.

(۳) بعد از جنگ ویتنام - کسانی که کشورهای توسعه‌یافته را الگوهای کشورهای ضعیف می‌دانند و می‌گویند سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.

(۴) قبل از جنگ جهانی اول - آن‌هایی که معتقد‌نند مشکل کشورهای فقیر، نه فقط ضعف مواد خام و کارگر بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.

۷۶- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پس از کدام جنگ، هر یک از کشورهای بلوک شرق و غرب، بخشی از جهان را زیر نفوذ خود قرار دادند؟

- چه کسانی پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگری را برای جنگ جست‌وجو می‌کنند؟

- از دیدگاه اگوست کنت، چه زمانی جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بندد؟

- در گذشته، امپراتوری‌های بزرگ، اغلب مرازهای خود را با چه چیزی تعیین می‌کردند؟

(۱) جنگ تمدن‌ها - مخالفان سرمایه‌داری - بعد از انقلاب صنعتی - پیروزی در جنگ

(۲) جنگ جهانی اول - مخالفان سرمایه‌داری - بعد از جنگ جهانی دوم - دیوارهای بلند بتونی

(۳) جنگ جهانی دوم - نظریه‌پردازان غربی - با رشد علم تجربی و صنعت - پیروزی در جنگ

(۴) جنگ ویتنام - نظریه‌پردازان غربی - با فروپاشی بلوک شرق - دیوارهای بلند بتونی

۷۷- از دیدگاه دیوید ریکاردو، اگر حکومتگران بگذارند همه موارد زیر، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد، به جز.....

(۱) اگر سرمایه، پرسودترین راه خود را دنیا کند.

(۲) اگر انسان بتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند.

(۳) اگر استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد.

۷۸- به ترتیب، کدام عامل را می‌توان علت گسترش سریع انواع آسیب‌های زیست‌محیطی دانست و وجه اشتراک نگاه توحیدی و نگاه اساطیری

به طبیعت، کدام عبارت می‌باشد؟

(۱) گسترش زندگی مدرن در جهان - طبیعت و هر چه در آن است، ماده خام نیست.

(۲) در معرض نابودی قرار گرفتن انواع گیاهان - طبیعت ماده خام و بی‌جانی است که انسان اجازه هرگونه تصرفی را در آن دارد.

(۳) گسترش چالش فقر و غنا - طبیعت و هر چه در آن است، آیات و نشانه‌های خداوند است.

(۴) فشارهای زیاد ناشی از بحران اقتصادی - انسان با تسخیر طبیعت و تصرف آن، می‌تواند تمامی مسائل و مشکلات خود را حل کند.

۷۹- بحران‌های اقتصادی، ابتدا منطقه‌ای بودند و به ..... محدود می‌شدند اما با ..... و ..... به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح

جهان آشکار ساختند و عبارت «..... به چالش فقر و غنا مربوط نیست.

(۱) کشورهای غیرغربی - شکل‌گیری اقتصاد جهانی - ورشکستگی هزاران مؤسسه اقتصادی - چالشی همیشگی و مستمر می‌باشد

(۲) نیمکره شمالي زمين - کاهش اهمیت مرازهای سیاسی و جغرافیایی - فروپاشی حکومت‌های بلوک شرق - نخستین چالش در جوامع غربی و صنعتی است

(۳) کشورهای غربی - شکل‌گیری اقتصاد جهانی - کاهش اهمیت مرازهای سیاسی و جغرافیایی - آسیب آن، تمامی جامعه را در بر می‌گیرد

(۴) نیمکره جنوبی زمين - ورشکستگی هزاران مؤسسه اقتصادی - فروپاشی حکومت‌های بلوک شرق - همواره متوجه قشراهای فقیر و ضعیف جامعه است

- ۸۰- نخستین بحران اقتصادی غرب، چه زمانی و در کجا شکل گرفت و دلیل پیوند خوردن بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا چیست؟

(۱) سال ۱۲۸۰ م در انگلستان - وقوع بحران‌های اقتصادی به طور متناوب و با شدت و ضعف‌های متفاوت

(۲) سال ۱۹۲۹ م در آمریکا - انتقال آسیب‌های بحران اقتصادی توسط زمین‌داران بزرگ، به قشرهای ضعیف و کشاورزان زمین‌های بزرگ

(۳) سال ۱۹۳۳ م در آمریکا - تعطیلی کارخانه‌ها، بیکاری کارگران و کاهش قدرت خرید با بحران اقتصادی

(۴) سال ۱۸۲۰ م در انگلستان - انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی، توسط سرمایه‌داران به اقتدار ضعیف و تولیدکنندگان خرد

- ۸۱- یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی انسان در شناخت ..... و ..... اشیا است.

(۱) ویژگی‌های مشترک - آثار خاص

(۲) شباختها - تفاوت‌ها

(۳) ویژگی‌های خاص - آثار مشترک

(۴) تفاوت‌ها - تمایزها

- ۸۲- کدام گزینه درباره شناخت حسی نادرست است؟

(۱) همواره در معرض خطا قرار دارد.

(۲) دارای اعتبار کافی است.

(۳) می‌تواند مقدمه شناخت عقلی باشد.

- ۸۳- کدام گزینه به اصلی ترین تفاوت شناخت عقلی و شناخت تجربی اشاره کرده است؟

(۱) شناخت عقلی داده‌های خود را از شناخت حسی دریافت می‌کند، در حالی‌که شناخت تجربی مستقل است.

(۲) شناخت تجربی مانند بسیاری از دانستنی‌های ریاضی، با روش استدلای به شناخت حقایق می‌پردازد.

(۳) روش شناخت عقلی، تأمل و تعلق محض است، در حالی‌که شناخت تجربی از داده‌های حسی هم استفاده می‌کند.

(۴) شناخت عقلی، مبانی و پایه‌های هر نوع شناخت دیگر قرار می‌گیرد، در حالی‌که شناخت تجربی چنین نیست.

- ۸۴- کدام گزینه نمی‌تواند اعتقاد ابن سینا به اصل علیت باشد؟

(۱) قانون علیت از تحریبه و آزمایش به دست نمی‌آید، بلکه بر عکس.

(۲) قانون علیت پایه و اساس هر داده تجربی است و نه بر عکس.

(۳) قانون علیت مبنای معرفت عقلی و تجربی قرار می‌گیرد و بر عکس.

(۴) قانون عام علیت حاکم بر شناخت و روش تجربی است و نه بر عکس.

- ۸۵- چرا معرفت شهودی، نوعی شناخت بی‌واسطه است؟

(۱) زیرا حقایق موجود در عالم از طریق قلب انسان و تدریجی درک می‌شوند.

(۲) زیرا انسان حقایق را به نحوی درک می‌کند که گویا با چشم دل دیده است.

(۳) زیرا از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس انسان به دست می‌آید.

(۴) زیرا بدون استفاده از تجربه و آزمایش و استدلال عقلی به دست می‌آید.

- ۸۶- کدام گزینه به تفاوت معرفت وحیانی و شهودی اشاره می‌کند؟

(۱) منشأ معرفت وحیانی با معرفت شهودی تفاوت اساسی و بنیادین دارد.

(۲) محل تجلی معرفت وحیانی با معرفت شهودی متفاوت است.

(۳) اشخاصی که به این دو نوع معرفت نائل می‌شوند، تفاوت دارند.

(۴) معرفت وحیانی با تهذیب نفس و ایمان بیشتری به دست می‌آید.

۹۴- بیکن با اعتقاد به این موضوع که فیلسوفان گذشته از روش اسطو پیروی کرده‌اند، قصد بیان چه چیزی را داشت؟

۱) فلسفه از روش درستی برای حل مسائل خود استفاده نکرده است.

۲) فلسفه در دوره جدید اروپا، نیازمند نگرشی نوبن در روش‌های خود است.

۳) علوم تجربی برای پیشرفت باید استدلال‌های عقلاتی جدیدی ارائه نماید.

۴) علوم تجربی در نتیجه این دنباله‌روی، محصور مانده و پیشرفت نکرده است.

۹۵- کدام گزینه درباره دستگاه فلسفی مرتبط با بیت زیر، گزاره صحیحی را بیان نمی‌کند؟

«سعدیا گر چه سخنداں و مصالح گویی / به عمل کار برآید به سخنداں نیست»

۱) مانند پوزیتیویست‌ها اعتقاد داشتند تنها راه شناخت و معرفت در انسان تجربه است.

۲) برخلاف پوزیتیویست‌ها اعتقاد داشتند از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید.

۳) تنها باورهایی سودمند و درست هستند که در عمل به کار ببیاید، نه این‌که مطابق واقع باشد.

۴) پراغماتیسم، راه حلی مناسب و کاربردی برای عبور از نسی‌گرایی در حوزه اخلاق ارائه داد.

روان‌شناسی

۹۶- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام مفهوم مربوط می‌شود؟

- یعنی ارزیابی راه‌های مختلف و انتخاب بهترین راه.

- با اولویت‌ها سروکار دارد.

- فقط این راه مرا به هدف می‌رساند.

- می‌تواند شامل همه گزینه‌های احتمالی باشد.

۲) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله - تصمیم‌گیری

۱) حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری - حل مسئله

۴) حل مسئله - تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله

۳) تصمیم‌گیری - حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری

۹۷- کدام عبارت زیر، صحیح است؟

۱) انتخاب بین دو کشور برای مهاجرت، تصمیمی پیچیده و معمولی است.

۲) انتخاب کادوی تولد برای همسر، تصمیمی مهم و پیچیده است.

۳) انتخاب نمایندگان مجلس خبرگان رهبری، تصمیمی فردی است.

۴) انتخاب دانشگاه برای تحصیل، تصمیمی فردی است.

۹۸- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام سبک تصمیم‌گیری مربوط می‌شود؟

- بالافاصله با پشیمانی همراه است.

- شامل اطاعت کورکورانه از دیگران می‌شود.

- دست، دست کردن از ویژگی این سبک است.

۲) احساسی - وابسته - منطقی

۱) تکانشی - وابسته - اجتنابی

۴) احساسی - تکانشی - اجتنابی

۳) تکانشی - احساسی - منطقی

-۹۹- در رابطه با انتخاب شغل، هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب به کدام مرحله تصمیم‌گیری مربوط می‌شود؟

-انتخاب شغل حسابداری

-ابزار رضایت شغلی

-انتخاب شغل از بین سه شغل موجود

(۱) مرحله اول - مرحله هفتم - مرحله سوم

(۲) مرحله پنجم - مرحله ششم - مرحله سوم

(۳) مرحله اول - مرحله ششم - مرحله دوم

-۱۰۰- کدام سبک تصمیم‌گیری در عوامل زیربنایی با سایر سبک‌ها متفاوت است؟

(۱) اجتنابی

(۲) منطقی

(۳) وابسته

(۴) احساسی

-۱۰۱- شخصی که به استفاده از اینترنت اعتیاد دارد، در نتیجه مشخص می‌کند که در حال حاضر چند ساعت به استفاده از اینترنت می‌پردازد، کدام ویژگی مسئله را در نظر داشته است؟

(۱) هدفمندی

(۲) تحت کنترل بودن

(۳) توانمندی محدود

(۴) مشخص کردن موقعیت فعلی

-۱۰۲- امکان تضمین دستیابی به هدف در کدام مسئله زیر، بیشتر از بقیه است؟

(۱) چرا آمار طلاق بالا رفته است؟

(۲) دلیل وضعیت بد معیشتی مردم در برخی کشورها چیست؟

(۳) علت بروز سیلاب در تابستان چیست؟

(۴) چرا پدر گوشی تلفن خود را جواب نمی‌دهد؟

-۱۰۳- اگر رامین حدس بزند که پدرش به یک کلاه نیاز دارد و آن را برایش تهیه کند، کدام ویژگی روش حل مسئله در مورد او صدق می‌کند؟

(۱) این روش مورد قبول همه است.

(۲) اعتبار آن با گذشت زمان متزلزل می‌شود.

(۳) این روش نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد.

(۴) روشی زمان بر است.

-۱۰۴- اگر احسان در حیاط خانه باشد و از زیرزمین صدای شکستن بیاید و او از حیاط به زیرزمین ببرود تا علت صدا را بیابد، از کدام روش حل مسئله استفاده کرده است؟

(۱) خُرد کردن

(۲) بارش مغزی

(۳) تحلیلی

(۴) کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب

-۱۰۵- مرحله دوم روش بارش مغزی، کدام است؟

(۱) تعریف مسئله

(۲) ارائه معیار برای داوری

(۳) ارائه بهترین راه حل

(۴) ارائه راه‌حل‌های مختلف

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۷۵

جمعه ۱۹/۱۲/۱۴۰۱

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه	تعداد سوال: ۱۰۵

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			تا	از	
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۳۵	۱۶	۲۰	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۵۰	۳۶	۱۵	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۶۰	۵۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۷۰	۶۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۸۰	۷۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۹۵	۸۱	۱۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰۵	۹۶	۱۰	۱۰ دقیقه

در سطر چهارم $1,250,000$ تومان از درآمد را با نرخ 3% درصد محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{3}{100} \times 1,250,000 = 375,000$$

با توجه به این‌که کل حقوق فرد مورد نظر $4,500,000$ تومان است، پس در سطر پنجم $500,000$ تومان از حقوق با نرخ 4% درصد محاسبه می‌شود:

$$\frac{4}{100} \times 500,000 = 200,000$$

پس مالیات برابر است با:

$$80,000 + 250,000 + 375,000 + 200,000 = 905,000$$

۳ دامنه تابع مجموعه $\{\pi, 2/\pi, 7, 2/7\}$ است، برد تابع را به دست می‌آوریم:

$$f(\gamma) = \text{sign}(14) - \left[\frac{\gamma}{3} \right] = 1 - [2/3] = 1 - 2 = -1$$

$$f(2/\pi) = \text{sign}(5/4) - \left[\frac{2/\pi}{3} \right] = 1 - [0/9] = 1 - 0 = 1$$

$$f(\pi) = \text{sign}(2\pi) - \left[\frac{\pi}{3} \right] = 1 - [1/0.4] = 1 - 1 = 0$$

بیشترین مقدار برد برابر با 1 و کمترین مقدار برابر با -1 است. قدرمطلق تفاضل آن‌ها برابر است با:

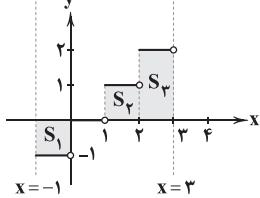
$$|1 - (-1)| = 2$$

۴ 1 تنها وقتی $\text{sign}(a) = 0$ است که $a = 0$ باشد، پس:

$$[x] = 0 \Rightarrow 0 \leq x < 1$$

این بازه اعدادی است که می‌تواند عبارت مورد نظر را صفر کنند و هیچ مقدار طبیعی‌ای در این بازه وجود ندارد.

۵ 2 ابتدا نمودار تابع f و خطوط خواسته شده را رسم می‌کنیم:

$$S_1 = 1 \times 1 = 1$$

$$S_2 = 1 \times 1 = 1$$

$$S_3 = 2 \times 1 = 2$$

$$S_1 + S_2 + S_3 = 1 + 1 + 2 = 4$$

۶ 4 می‌دانیم:

$$[x] + [-x] = \begin{cases} -1 & x \notin \mathbb{Z} \\ 0 & x \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

بررسی گزینه‌ها:

(۱) بهارای $x \notin \mathbb{Z}$ همواره برابر -1 است.

(۲) بهارای $x \notin \mathbb{Z}$ مقدار $[x]$ از مقدار x کمتر است. یعنی: $x > [x]$. می‌توان از این نامساوی نتیجه گرفت که $x < -[x]$. از طرفی این اختلاف هیچ وقت بیشتر از 1 واحد نمی‌شود. پس با توجه به منفی بودن ضریب x ، می‌توان نامساوی را به شکل زیر کامل کرد:

$$-1 < [x] - x < 0 \Rightarrow [[x]] - x = -1$$

یعنی عبارت مورد نظر بهارای $x \notin \mathbb{Z}$ همواره برابر -1 است.

(۳) بهارای $x \in \mathbb{Z}$ ، مقدار $[x] + [-x]$ برابر صفر است، پس $-1 = 1 = 0$ است.

(۴) این عبارت بهارای $x \in \mathbb{Z}$ ، مقدار ثابتی ندارد. در ضمن هیچ‌گاه مقدار آن برابر -1 (مقدار مشترک سایر گزینه‌ها) نمی‌شود.

ریاضیات

۱ 1 تابع پلکانی، یک تابع چندضابطه‌ای است که تمام ضوابط آن تابع ثابت هستند؛ پس $+2x - (1 - a)$ باید ضابطه یک تابع ثابت باشد، از این رو نباید جمله شامل x در ضابطه آن وجود داشته باشد، پس باید ضریب x در این ضابطه صفر باشد:

$$a - 1 = 0 \Rightarrow a = 1$$

با توجه به مقدار $1 = a$ ، ضابطه تابع f را به صورت زیر بازنویسی می‌کنیم:

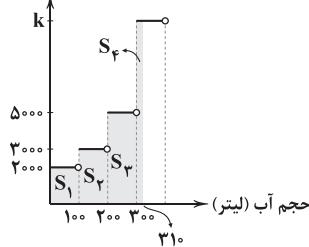
$$f(x) = \begin{cases} 2 & x \geq 5 \\ 5 & x < 5 \end{cases}$$

با توجه به تابع f ، $f(10) = 2$ در نتیجه:

$$f(f(10)) = f(2) = 5$$

۲ 2 مبلغ قابل پرداخت قبض آب با مجموع مساحت قسمت‌های رنگی در شکل زیر برابر است با:

آب بیها (ریال)

$$S_1 = 2000 \times (100 - 0) = 200000 \text{ ریال}$$

$$S_2 = 3000 \times (200 - 100) = 300000 \text{ ریال}$$

$$S_3 = 5000 \times (300 - 200) = 500000 \text{ ریال}$$

$$S_4 = k \times (310 - 300) = 10k \text{ ریال}$$

$$S_1 + S_2 + S_3 + S_4 = 1120000$$

$$\Rightarrow 200000 + 300000 + 500000 + 10k = 1120000$$

$$\Rightarrow 10k = 120000 \Rightarrow k = 12000$$

ریال

۳ 3 می‌دانیم ضابطه تابع علامت به صورت زیر است:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

اعداد منفی در عبارت مورد نظر از -1° تا 0° هستند، که طبق تابع علامت تمام این 10° عدد، خروجی -1 دارند، پس:

$$\text{sign}(-1^{\circ}) + \dots + \text{sign}(-1^{\circ}) = -10$$

همچنین طبق تابع علامت:

$$\text{sign}(0) = 0$$

اعداد مثبت در عبارت مورد نظر از 0° تا 20° هستند، که طبق تابع علامت تمام این 20° عدد، خروجی 1 دارند، پس:

$$\text{sign}(1^{\circ}) + \dots + \text{sign}(20^{\circ}) = 20$$

پس حاصل عبارت مورد نظر $0^{\circ} + 0^{\circ} + 20^{\circ} = 10^{\circ}$ می‌باشد.

۴ 4 $700,000$ تومان از حقوق معاف از مالیات است یعنی مالیات این قسمت از حقوق صفر است. در سطر دوم، مازاد بر $700,000$ تا $1,500,000$ تومان از حقوق با نرخ 10% درصد برای محاسبه مالیات در نظر گرفته می‌شود:

$$\frac{1}{10} \times 800,000 = 80,000$$

در سطر سوم $1,250,000$ تومان از درآمد را با نرخ 20% درصد محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{2}{100} \times 1,250,000 = 250,000$$

حالت دوم: $x < 0$

$$-1 = \frac{2x}{-x} \Rightarrow -1 = -2 \Rightarrow 1 = 2$$

به همان تساوی همواره نادرست رسیدیم، پس معادله در این حالت هم جواب ندارد. پس تعداد جواب‌های معادله صفر است.

۳ می‌دانیم: ۱۵

$$[u] = k \Rightarrow k \leq u < k + 1$$

$$\begin{aligned} [1 - \frac{x}{2}] = 2 &\Rightarrow 2 \leq 1 - \frac{x}{2} < 3 \xrightarrow{-1} 1 \leq -\frac{x}{2} < 2 \\ &\xrightarrow{\times 2} 2 \leq -x < 4 \xrightarrow{\times (-1)} -4 < x \leq -2 \end{aligned}$$

توجه: وقتی یک نامساوی در عددی منفی ضرب یا بر آن تقسیم می‌شود، جهت نامساوی برمی‌گردد.

علوم و فنون ادبی

۳ ۱۶ ابیات سؤال، سرودة «محتشم کاشانی» است.

۴ ۱۷ بیدل از شاعران مکتب و قوی نیست.

۳ ۱۸ هرچند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند؛ اما کم و بیش به زبان فارسی نیز کتاب نوشته یا شعر گفته‌اند و به نوعی علاقه نشان داده‌اند.

۳ ۱۹ بیت گزینه (۳) (با توجه به تخلص) سرودة کلیم کاشانی ملقب به خلاق‌المعانی ثانی است.

۳ ۲۰ تقطیع گزینه (۳):

نَد	ك	مِي	نِي	كَا	دِ	زِنْ	او	بِي	كِ	هَر
-	ل	-	-	-	ل	-	-	-	ل	-
نَد	ك	مِي	نِي	را	گِ	زَد	مِي	مِي	نِ	گَر
-	ل	-	-	-	ل	-	-	-	ل	-

فاعلن فاعلان فاعلان فاعلان

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: فولون فولون فعلون فعل

۳ ۲۱ واژه‌های هموزن با رکن فعلون: حقیقت، معایب، محسن، تفاوت

بررسی رکن سایر واژه‌ها: واقعی: فاعلن / نقادان: فعلون / بی‌ازش: مفعولن / گمراهی: مفعولن / منتقد: فاعلن / مختلف: فاعلن

۱ ۲۲ منظور از پدید آمدن استعاره با «مشبّه»، استعاره مصرحه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در مصraig دوم این گزینه معشوق به بهار تشبیه شده، اما تنها مشبّه به (بهار) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

(۳) در این گزینه چشم به بادام تشبیه شده، اما در جمله آخر بیت، تنها مشبّه به (بادام) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

(۴) در این گزینه لب به شکر تشبیه شده، اما در جمله اول، تنها مشبّه به (شکر) ذکر شده و استعاره به وجود آمده است.

۴ ۲۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نسبت دادن حسرت به گل

۲) نسبت دادن رویه‌بازی به چشم / نسبت دادن رمیدگی به دل

۳) نسبت دادن شنیدن به زلف

۳ مقدار تابع f را بهازی ورودی‌های خواسته شده محاسبه می‌کنیم:

$$f(\sqrt{3} + 1) = |\sqrt{3} + 1| + |\sqrt{3} + 1 - \sqrt{3}| = |\sqrt{3} + 1| + |\sqrt{3} - 2|$$

$$= |\sqrt{3} + 1 + 2 - \sqrt{3}| = |1 + 2| = 3$$

$$f(1 - \sqrt{2}) = |1 - \sqrt{2}| + |1 - \sqrt{2} - \sqrt{2}| = |1 - \sqrt{2}| + |-2 - \sqrt{2}|$$

$$= |1 - \sqrt{2} + 2 + \sqrt{2}| = |1 + 2| = 3$$

$$3 + 3 = 6$$

پس:

۱ مقدار تابع f را بهازی ورودی‌های خواسته شده محاسبه می‌کنیم:

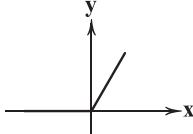
$$[\sqrt{2}] = 1 \Rightarrow f(1) = |1| + [1] = 1 + 1 = 2$$

$$f(\sqrt{2}) = |\sqrt{2}| + [\sqrt{2}] = \sqrt{2} + 1 \Rightarrow [f(\sqrt{2})] = [\sqrt{2} + 1] = [1/4 + 1] = 2$$

پس:

۳ نمودار تابع مورد نظر را رسم می‌کنیم و درستی گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$y = x + |x| = \begin{cases} x + x & x \geq 0 \\ x - x & x < 0 \end{cases} = \begin{cases} 2x & x \geq 0 \\ 0 & x < 0 \end{cases}$$

با توجه به نمودار تابع مورد نظر، فقط گزینه (۳) درست است.

۴ ۱۲ x در بازه مورد نظر همواره منفی است، پس

مقدار $-1 \cdot \text{sign}(x)$ است.

از آن جایی که x همواره منفی است، $-x$ نیز همواره منفی است، پس عبارت

داخل قدرمطلق به صورت قرینه خارج می‌شود:

$$|x - 1| = -(x - 1) = 1 - x$$

عبارت داخل جزء صحیح $2x$ است، پس باید بازه $2x$ را به دست آوریم. برای این کار باید بازه داده شده را در ۲ ضرب کنیم:

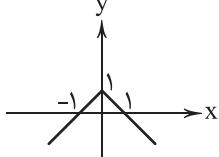
$$-\frac{5}{2} < x < -2 \xrightarrow{\times 2} -5 < 2x < -4 \Rightarrow [2x] = -5$$

در آخر داریم:

$$A = -1 - x + 1 - 5 = -x - 5$$

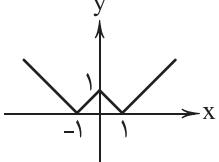
۱ ۱۳ ابتدا عبارت داخلی قدرمطلق را رسم می‌کنیم:

$$y = -|x| + 1 = \begin{cases} -x + 1 & x \geq 0 \\ -(-x) + 1 & x < 0 \end{cases} = \begin{cases} -x + 1 & x \geq 0 \\ x + 1 & x < 0 \end{cases}$$

حال برای رسم تابع $|x| + 1 - |x| = 1$ تمام قسمت‌های پایین محور x را

به بالای محور x قرینه می‌کنیم:

۲ ۱۴ ابتدا به خاطر وجود $|x|$ در مخرج، $x \neq 0$ را در نظر می‌گیریم.

حال با توجه به مفهوم قدرمطلق و تابع علامت، معادله در دو حالت بررسی می‌شود:

$$1 = \frac{2x}{-(-x)} = \frac{2x}{x} \Rightarrow 1 = 2$$

حال اول: $x > 0$

دوباره به یک تساوی همواره نادرست رسیدیم، پس معادله در این حالت جواب ندارد.

١ برسی گزینه‌ها: ٥٠

- (۱) «لکی» ارتباط «معجم» و «یساعد» را قطع کرده پس جمله وصفیه نداریم.
 (۲) «یساعدنی» به من کمک کند. (یساعد + ن و قایه + ی)
 (۳) «النصوص الاقتصادية» متن‌های اقتصادی «ترکیب وصفی و «الاقتصادية» صفت از نوع اسم است.
 (۴) «النصوص» مضاف‌الیه و «فہم» مضافش است.

تاریخ

- ٤ ٥١ یکی از مؤسسان حکومت آل بویه (احمد) با مشاهده اوضاع نباسمان خلافت، بغداد را تسخیر کرد اما خلافت را از بین نبرد.

- ٣ ٥٢ در فاصله سده‌های سوم تا پنجم هجری به ویژه در دوران حکومت‌های طاهریان، سامانیان و آل بویه، فعالیت‌های اقتصادی از رونق مناسبی برخوردار بود. در آن زمان کشاورزی، تجارت و صنعت رشد چشمگیری یافت. به واسطه چنین رشدی بود که شهر و شهرنشینی در قلمرو آل بویه گسترش یافت.

- ٤ ٥٣ ابن سینا، معلم دوم (فارابی) را استاد خود دانسته و ابن‌رشد احترام زیادی برای او قائل بود.

- بررسی سایر گزینه‌ها:
 (۱) ابن سینا فلسفه‌شایی را به اوج رساند.
 (۲) فارابی از خراسان به بغداد رفت و سپس در دمشق سکونت گزید.
 (۳) بدون شک برجسته‌ترین فیلسوف ایران و جهان اسلام، ابن سینا است؛ اما فلسفه‌شایی را فارابی پایه‌گذاری کرد.

- ٤ ٥٤ به دنبال شکست مسعود غزنوی از سلجوقیان در نبرد سرنوشت‌ساز دندانقان، سلطه غزنویان بر خراسان به سر رسید، اما حکومت آنان بر مناطقی از سرحدات شرقی ایران (افغانستان کنونی) و شمال غربی هند، تا اواخر قرن ششم هجری ادامه یافت.

- ١ ٥٥ طغول، شهرها و مناطق مختلف ایران را یکی پس از دیگری تسخیر کرد. وی سرانجام به بغداد رفت و خلیفه عباسی را از تسلط آل بویه شیعه‌مدھب درآورد و خود را منجی خلافت معرفی کرد، اتفاق افتادند. سایر گزینه‌ها، پس از این‌که طغول خود را منجی خلافت معرفی کرد، اتفاق افتادند.

- ٤ ٥٦ در زمان آل‌آرسلان، جانشین طغول، سلجوقیان در نبردی بزرگ که در ملازگرد رخ داد، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند، امپراتور را اسیر کردند و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزودند. در آن زمان، قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت.

- ٢ ٥٧ شهرها مانند دوران پیش از آن، از سه بخش کهندز (ارگ)، شهرستان (شارستان) و شهر بیرونی (رض) تشکیل می‌شد، با این تفاوت که شهر بیرونی در دوره سلجوقی پیش از ادوار پیشین گسترش یافت. این اتفاق به دلیل رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها رخ داد. همراه با این تحول، عناصر شهر اسلامی، مانند مسجد و بازار، به شهر بیرونی (رض) منتقل شدند و در کنار هم قرار گرفتند.

- ٤ ٥٨ مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول، آغا‌گر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت‌گیری تیمور ادامه یافت.

- ٤ ٥٩ حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر مواراء‌النهر به پایان رسید.

- ٣ ٦٠ مناطق مواراء‌النهر و خراسان که در تهاجم مغولان، بیشترین خسارت را تحمل کردند، از جمله حاصل خیزترین و آبادترین مناطق ایران به شمار می‌رفتند.

- ٣ ٣٨ ترجمه کلمات مهم: کاد: نزدیک بود / الشابُ الکَدَابُ: جوان (بسیار) دروغگو / أَنْ يَغْرِقُ: که غرق شود / بَدَأَ يَسْتَغْيِثُ: شروع به یاری طلبیدن کرد، شروع به کمک خواستن کرد / بِأَصْدَقَاهُ: از دوستانش / مَا أَسْرَعَ أَحَدٌ اهْدِيَ شَنْتَافَت / لِإِنْقَادِهِ: برای نجات دادنش

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «کاد: نزدیک بود» ترجمه نشده است. «فی البحر» ترجمه نشده است.
 (۲) ساختار «بَدَأَ» در ترجمه لحظه نشده است، «مَا أَسْرَعَ» نادرست ترجمه شده است.
 (۳) «الشاب» معروفه است، «کاد: نزدیک بود» ترجمه نشده است، «هیچ‌کدام نادرست است. «یغرق» فعل مضارع است.

- ١ ٣٩ «القرية» معروفه است نه نکره! / «مَدَّةً» ترجمه نشده است.

- ٢ ٤٠ ترجمه و برسی سایر گزینه‌ها:
 (۱) «به مردم» ارتباطی با فعل اول ندارد، «لَنْ» با فعل مضارع حتماً باید به صورت آینده منفی و با «نخواه» ترجمه شود؛ ترجمه: «هرکس بسیار دروغ بگوید، مردم سخن او را باور نخواهد کرد.»

- (۳) «عَسَنِي: آمید است، شاید» ترجمه نشده است، «کل العیوب: همه عیوبها.»
 (۴) «أَعُودُ» مضارع است: پناه می‌آورم. «آن» معادلی ندارد و اضافی است.

- ٣ ٤١ «سنجابی» نکره است (اشتباه گزینه‌های (۱) و (۴)، «که» یک جمله وصفیه است و نباید همراه با «و» باید (اشتباه گزینه‌های (۲) و (۴)). «درختی» نکره است (اشتباه گزینه (۲)).

- ٤ ٤٢ ترجمه عبارت سؤال: «بر گذشته حضرت مخور بلکه به آینده نگاه کن.»

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) «تا بر آن چه از دستستان رفته، ناراحت نشوید.»
 (۲) «بردباری کن تا خدا میانمان داوری کند.»
 (۳) بادها می‌وزند به سوبی که کشتی‌ها تمایل ندارند.
 (۴) بردباری کلید گشایش است.

- گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۳ و ۴۴):

- ١ ٤٣ «عالیم» نکره است.

- ٢ ٤٤ «بیظہر» ثلاثی مجده است، بنابراین «باب افعال» نادرست است.

- گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۴۵ - ۵۰):
 ١ ٤٥ «لـ» جائز در همراهی با اسم‌ها به صورت «لـ» نوشته می‌شود. (مگر در همراهی با ضمیرها به حز «ی»)

- ٤ ٤٦ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) حرف زد
 (۲) صحبت کرد
 (۳) سخن گفت
 (۴) رخ داد، اتفاق افتاد

- ٢ ٤٧ چون جمله وصفیه می‌خواهیم «الهدف» که معرفه است به کارمان نمی‌آید، ضمناً «لا یُدْرِكُ» به صورت مذکر آمده و «آهداف» غلط است.
 «هدف» نقش خبر را دارد و باید معرفه باشد. [رد گزینه (۴)]

- ٤ ٤٨ ترجمه عبارت سؤال: «به دیگران اجازه نخواهم داد..... بدون خواست خودم در کارهایم .....».

- فعل به «الآخرين» بر می‌گردد و باید مذکر باشد. (رد گزینه (۳))
 «أن» باعث حذف «ن» می‌شود. (رد گزینه (۱)) و «الآن يَتَدَخَّلُوا: که دخالت نکنند» معنای صحیحی به عبارت نمی‌دهد. (رد گزینه (۲)) ← «أن يَتَدَخَّلُوا: که دخالت کنند».

- ٢ ٤٩ «یَمْشِی» در گزینه (۲) جمله وصفیه شده (موصوف ← ولد) و قبلش در عبارت فعل ماضی (رأیث) داریم؛ بنابراین آن را به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌کنیم. ترجمه: «پسری را در خیابان دیدم که به سرعت راه می‌رفت.»

جامعه‌شناسی

- ۱** مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند و در این میان، حزب کمونیست شوروی با انقلاب سال ۱۹۱۷ میلادی قدرت را در روسیه به دست گیرد. رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت. مارکس و مارکسیست‌ها، طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند.
- ۲** بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود. انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد و تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.
- ۳** لیبرالیسم اولیه، بیشتر رویکرد فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقر اقبال نبود.
- در جوامع سوسیالیستی، به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.
- بلوک شرق شامل شوروی سابق، کشورهای اروپای شرقی و چین بود. لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.
- ۴** در جنگ جهانی اول، برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی و در جنگ جهانی دوم برای اولین بار از بمب اتم استفاده شد. جنگ ویتنام، چنهمنی ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت. این جنگ زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تارگی خاموش شده بود.
- براساس نظریه «جنگ تدمن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، فرهنگ اسلامی، بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.
- ۵** مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد، زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.
- دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که جالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر، خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.
- ۶** پس از جنگ جهانی دوم، بلوک شرق و غرب هر یک بخشی از جهان را زیر نفوذ خود قرار دادند. نظریه پردازان غربی، پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگر را برای جنگ جست‌وجو می‌کنند.
- آگوست کرت، معتقد بود که با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بنند.
- جامعه بشری در گذشته تاریخ خود، شاهد جنگ‌های فراوانی بوده است. امپراتوری‌های بزرگ، اغلب مزدهای خود را پیروزی در جنگ تعیین می‌کردند.
- ۷** ریکاردو معتقد است: اگر حکومتگران ما بگذرانند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کنند، کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت نیز مجازات طبیعی خود را بینند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.
- ۸** باگسترش زندگی مدرن در جهان، انواع آسیب‌های زیست محیطی نیز به سرعت گسترش یافتد.
- در نگاه اساطیری و نگاه توحیدی، طبیعت ماده خام نیست.

جغرافیا

- ۹** کشورهای پیرامون عمدهاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند.
- ۱۰** اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقتنامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی کشورها کمک شود.
- ۱۱** حمل و نقل دریایی به دلیل پایین تر بودن هزینه‌ها با وجود وزن زیاد کالاهای جابه‌جاشده و نیز قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دوردست، بر دیگر شیوه‌های حمل و نقل برتری دارد.
- ۱۲** کشورهای مرکز ← کشورهای آمریکای شمالی، اروپای غربی، ژاپن و استرالیا
- کشورهای پیرامون ← افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامیبا، پرو و نیکاراگوئه
- کشورهای نیمه‌پیرامون ← چین، کره جنوبی و سنگاپور
- ۱۳** از قرن هجدهم، با وقوع انقلاب صنعتی، استعمارگری اروپایی‌ها در جهان گسترش یافت. در این دوره، کارخانه‌های انگلستان و دیگر کشورهای اروپایی برای تولید کالاهای صنعتی به مواد اولیه و خام نیاز داشتند و استعمارگران اروپایی با تسلط بر نواحی مختلف جهان، منابع و مواد اولیه گزینی‌ها را به کشورهای خود سوزانی کردند.
- ۱۴** مهم‌ترین نواحی صنعتی جهان: آمریکای شمالی، اروپای غربی (مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا در غرب این قاره قرار دارد) و شرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا و روسیه و اروپای شرقی.
- ۱۵** در کشاورزی معيشی تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار یا فروش محلی صورت می‌گیرد و میزان تولید و سود اقتصادی، کم است اما در کشاورزی تجاری تولید محصول کشاورزی یا پرورش دام به منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به کشورهای دیگر و با هدف کسب سود نمود. در این نوع کشاورزی، معمولاً از فناوری‌های پیشرفته و ابزارآلاتی چون تراکتور، کمباین، بذر اصلاح شده و کود شیمیایی استفاده می‌شود. این نوع کشت به سرمایه بسیار نیاز دارد و میزان تولید محصول نیز در آن زیاد است.
- ۱۶** در بین کشورهای صادرکننده مواد خام و منابع انرژی، برخی کشورهای صادرکننده نفت و گاز برای دفع از منافع خود و جلوگیری از آسیب‌پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار جهانی، با یکدیگر متحد شده و سازمان «اوپک» را به وجود آورده‌اند.
- ۱۷** فعالیت‌های نوع سوم به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرآیند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود.
- ۱۸** بررسی گزینه‌ها:
- (۱) فعالیت‌های نوع اول (استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا)
- (۲) فعالیت‌های نوع چهارم (خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی)
- (۳) فعالیت‌های نوع دوم (تولید کالا از طریق تغییر شکل منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها)
- (۴) فعالیت‌های نوع سوم (ارائه خدمات به دیگران)
- ۱۹** ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا، استرالیا، زلاندنو، آرژانتین و بزریل از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان هستند.

۲ **۸۷** الف) شناخت و حیانی بدون دخل و تصرف از سوی پیامبر، به مردم منتقل می‌شود.

ب) حسن، توانایی تشخیص تمایزها و تفاوت‌ها را دارد.

ج) عقل انسان از طریق استدلال، توانایی کشف رموز عالم طبیعت را دارد.

د) شناخت تجربی، با همکاری حس و عقل به دست می‌آید.

۱ **۸۸** در این دوره، مسئله شناخت و میزان انطباق آن با واقعیت مورد توجه دانشمندان قرار گرفته بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) معرفت‌شناسی به صورت مستقل در دوره یونان باستان مطرح نبود.

(۳) در تمام دوره‌ها، درباره معرفت‌شناسی و میزان کارآمدی هر یک از ابزارهای

معرفت، بحث‌های مختلفی صورت گرفت.

(۴) در این دوره بیشتر توجه به شناخت حسی بود و توجه کمتری به شناخت عقلی می‌شد.

نکته: حقیقت و واقعیت تفاوت دارند. واقعیت جنبه خارجی دارد اما حقیقت به معنای صادق بودن است. مثلاً پاسخ حقیقی این سؤال گزینه (۱) است اما پاسخ واقعی شما شاید گزینه (۲) بوده است.

۲ **۸۹** پارمنیوس و هراکلیتوس، هر دو عقل را دارای اعتبار می‌دانستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پارمنیوس برخلاف هراکلیتوس، حس را به دلیل خطاهایی که در آن رخ می‌دهد، دارای اعتبار نمی‌داند.

(۲) هراکلیتوس جهان را در حرکت و پارمنیوس جهان را در ثبات و پایداری می‌داند.

۱ **۹۰** سوفسطائیان به سبب وجود اختلاف نظرهایی که بین اندیشمندان نخستین یونان در حل مسائل اولیه جهان وجود داشت و هم‌چنین مغالطه‌هایی که خودشان به آن متولّ می‌شدند، اصل امکان شناخت واقعیت را زیر سؤال برند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) سوفسطائیان از مغالطه‌های مختلف استفاده می‌کردند، نه این‌که دچار مغالطه بشوند.

(۳) بی‌اعتباری حس و عقل، نتیجه استدلال آن‌ها بود، نه از دلایل استدلال‌شان بر بی‌اعتباری کل معرفت.

(۴) شخصی بودن حقیقت و اصل نسبی بودن شناخت، نتیجه استدلال پروتاگوراس بود، نه از دلایل ابتدا اول بر بی‌اعتباری کل معرفت.

۲ **۹۱** پروتاگوراس اعتقاد داشت حقیقت همان چیزی است که حواس هر فرد به آن گواهی می‌دهد؛ پس او منکر وجود حقیقت نبود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این طور نیست که حواس همواره گزارش متفاوت ارائه کند، بلکه حقیقت نسبت به هر کس، می‌تواند متفاوت باشد.

(۳) اشیا هر طوری که در هر نوبت به نظر بیایند، در آن نوبت همان هستند، به عبارت دیگر این‌که چه چیزی واقعیت دارد، تابع این است که انسان در آن لحظه چگونه درک می‌کند.

(۴) حقیقت می‌تواند از هر شخصی به شخص دیگر متفاوت باشد به عبارت دیگر، حقیقت تابع شخص درک‌کننده است.

۳ **۷۹** بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند، ولی با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، این بحران‌ها که منطقه‌ای بودند، به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند. چالش فقر و غنا، چالشی همیشه‌ی و نخستین چالش در جوامع غربی است و لی این بحران اقتصادی است که آسیب آن، تمامی جامعه را دربر می‌گیرد، نه چالش فقر و غنا.

۴ **۸۰** نخستین بحران اقتصادی در سال ۱۸۲۰ م در انگلستان به وجود آمد.

سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقسام ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند. به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افروزه می‌شود.

فلسفه

۴ **۸۱** یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزها است.

۴ **۸۲** شناخت حسی، محدود به جهان مادی (جهان طبیعت) است، نه جهان هستی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شناخت حسی همواره در معرض خطا قرار دارد، اما تنها گاهی در آن خطای رخ می‌دهد.

(۲) امکان تشخیص تمایزها و تفاوت‌ها، از نشانه‌های اعتبار شناخت حسی است.

(۳) شناخت عقلی، می‌تواند داده‌های خود را از شناخت حسی دریافت کند.

۳ **۸۳** شناخت عقلی مانند بسیاری از دانستنی‌های ریاضی و فلسفه، صرفاً از راه تعقل به دست می‌آید، در حالی که شناخت تجربی، با کنار هم گذاشتن حس و عقل به دست می‌آید.

۳ **۸۴** قانون علیت، یک اصل عقلی است که پایه و اساس هر تجربه‌ای قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر نمی‌توان گفت قانون علیت مبنای معرفت عقلی است، زیرا خودش از عقل به دست می‌آید. هم‌چنین نمی‌توان گفت معرفت تجربی، پایه و اساس قانون علیت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تجربه و آزمایش از قانون علیت به دست می‌آیند.

(۲) این طور نیست که داده‌های تجربی، پایه و اساس قانون علیت باشند.

(۴) قانون علیت، یک قاعدة عام است که حاکم بر روش تجربی است.

۴ **۸۵** قلب انسان می‌تواند بدون واسطه تجربه و آزمایش و استدلال عقلی به حقایق برسد و معرفت کسب کند؛ معرفتی که از این طریق به دست می‌آید، معرفت شهودی نام دارد.

۳ **۸۶** یکی از شهودهای قلبی که مخصوص پیامبران است، وحی الهی است. به عبارت دیگر، اشخاصی که معرفت و حیانی را کسب می‌کنند، گروه به خصوصی هستند که با سالکانی که معرفت شهودی را کسب کرده‌اند، تفاوت دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منشأ هر دو معرفت، عالم مجرد از ماده است.

(۲) محل تجلی هر دو معرفت، قلب است.

(۴) هر دو معرفت به واسطه تهدیب نفس و تقویت ایمان به دست می‌آیند.

نکته: سرچشم و منشأ شهود و وحی، یکسان است و هر دو عالم مجرد از ماده می‌باشد، با این تفاوت که در شهود، عارف خودش عالم مجرد از ماده را مشاهده می‌کند. اما در وحی، خداوند حقایق مجرد از ماده را به قلب پیامبر (ص) تجلی می‌دهد.

۹۷ ۴ انتخاب رشته و دانشگاه در نهایت، تصمیم‌گیری فردی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) انتخاب کشور برای مهاجرت، تصمیم‌گیری ساده و معمولی است.

(۲) انتخاب کادوی توله، تصمیم‌گیری ساده و معمولی است.

(۳) انتخاب نمایندگان مجلس خبرگان رهبری، تصمیم‌گیری گروهی است.

۹۸ ۱ سبک تصمیم‌گیری تکائشی که در نوجوانان زیاد دیده

می‌شود، بلافالصله با پیشمانی همراه است.

سبک تصمیم‌گیری وابسته، شامل اطاعت کورکرانه از دیگران می‌شود. در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی، فرد دست، دست می‌کند و کار امروز را به فردا موکول می‌نماید.

۹۹ ۳ انتخاب شغل حسابداری ← اجرای بهترین اولویت ← مرحله پنجم

ابزار رضایت شغلی ← بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر ← مرحله هفتم

انتخاب شغل از بین سه شغل موجود ← شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های تصمیم ← مرحله دوم

۱۰۰ ۲ سبک تصمیم‌گیری منطقی در عوامل زیربنایی با سایر سبک‌ها فرق دارد.

۱۰۱ ۴ در این مورد، فرد موقعیت فعلی خود یعنی میزان استفاده از اینترنت را مشخص کرده است، پس اشاره به این ویژگی مسئله دارد که در آن، موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد.

۱۰۲ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) مسائل خوب تعریف‌نشده هستند که امکان تضمین دستیابی به هدف در آن‌ها وجود ندارد، اما گزینه (۳) مسئله خوب تعریف‌شده است و امکان تضمین دستیابی به هدف در آن بیشتر از بقیه است.

۱۰۳ ۲ حدس زدن جزء روش‌های اکتشافی حل مسئله است که اعتبار آن با گذشت زمان متزلزل می‌شود.

سایر گزینه‌ها به روش تحلیلی حل مسئله مربوط می‌شود.

۱۰۴ ۴ در این مسئله، فرد با تغییر وضعیت مکانی اولیه و وضعیت مکانی فعلی، توانسته است تفاوت بین وضعیت موجود با وضعیت مطلوب را کاهش دهد، بنابراین از این روش استفاده کرده است.

۱۰۵ ۴ مرحله دوم روش بارش مغزی، ارائه راه حل‌های مختلف است.

۹۲ ۳ افلاطون به دلیل ناتوانی حس از درک حقیقت جهان، اعتبار کم‌تری برای آن قائل بود، اما این طور نبود که کلاً آن را بی‌اعتبار بداند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افلاطون شهود قلبی را هم باور داشت و معتقد بود سقرطات عالم برتر را مشاهده کرده است.

(۲) افلاطون نام جهان برتر را جهان مثل گذاشته بود و اعتقاد داشت حس و تجربه صرفاً توانایی درک سایه‌های آن، یعنی جهان طبیعت را دارند.

(۴) افلاطون اعتقاد داشت که عقل می‌تواند جهانی برتر از جهان طبیعت را بشناسد و برای آن استدلال ارائه نماید.

۹۳ ۳ ابن سینا به معرفت شهودی اعتقاد داشت اما آن را وارد نظام

فلسفی خود نمی‌کرد به عبارت دیگر، معرفت شهودی را جدا از تبیین فلسفی خود بررسی می‌کرد اما شیخ اشراق چنین نبود و کوشید آن‌چه از طریق شهود به دست آورده بود را تبیین فلسفی کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سهوری تلاش می‌کرد آن‌چه را که از طریق شهود به دست آورده بود، از طریق استدلال اثبات کند.

(۲) سهوری نظام فلسفی خود را بر پایه شهود بنا نمود.

(۴) سهوری ابتدا شهود می‌کرد و سپس استدلال انجام می‌داد، پس در دستگاه فلسفی او، شهود مقدم بر استدلال است.

۹۴ ۴ فرانسیس بیکن اعتقاد داشت در نتیجه پیروی گذشتگان از ارسطو و تکیه بر استدلال عقلی محض، علوم تجربی در خرافات و تعصبهای بی‌جا محصور مانده و پیشرفت نکرده است.

۹۵ ۴ بیت صورت سؤال، به جریان پرآگماتیسم یا اصالت عمل مربوط است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) (۲) پوزیتیویست‌ها، تجربه‌گرایانی بودند که اعتقاد داشتند تنها راه شناخت واقعیات، تجربه است و رسیدن به واقعیت را معلول استفاده از تجربه می‌دانستند.

معتقدین به پرآگماتیسم نیز تنها راه شناخت را تجربه می‌دانستند اما برخلاف پوزیتیویست‌ها اعتقاد داشتند از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید.

(۳) پرآگماتیسم، معیار جدیدی برای تشخیص درستی و نادرستی ارائه داد. تا پیش از آن‌ها، معیار درستی و نادرستی یک عمل، مطابقت آن با واقعیت بود اما پرآگماتیسم باورهایی را سودمند و درست می‌دانست که در عمل برای انسان‌ها سودمند باشد.

(۴) از آن‌جا که معیار فعل اخلاقی در افراد متفاوت بود و به نوعی جریان نسبی‌گرایی اخلاقی رواج پیدا کرده بود، پرآگماتیسم را واداشت که در این خصوص چاره‌ای تدبیر کند. از نظر این دستگاه فلسفی، معیار تئوری و نظری برای تشخیص اخلاقی بودن یا نبودن افعال، مناسب نیست و باید به این‌که چه چیزی در عمل دارای فایده است، رجوع کنیم. اما این معیار نیز شبیه همان نسبی‌گرایی است زیرا فایده یک عمل، از فردی به فرد دیگر متفاوت است. پس پرآگماتیسم راه حل مناسبی برای عبور از جریان نسبی‌گرایی نیست.

روان‌شناسی

۹۶ ۲ ارزیابی راه‌های مختلف و انتخاب بهترین راه → تعریف تصمیم‌گیری

با اولویت‌ها سروکار دارد ← تصمیم‌گیری

فقط این راه مرا به هدف می‌رساند ← حل مسئله

می‌تواند شامل همه گزینه‌های احتمالی باشد ← تصمیم‌گیری